

CURA ARBEJDSGANG HELBREDSTILSTANDE – BESKRIVELSE OG EKSEMPLER

Ansvarlig: Systemadministratorer	
Revideret	27/02-2019
Version	1.0

Indhold

Beskrivelse af helbredstilstande.....	3
---------------------------------------	---

Beskrivelse af helbredstilstande

Nedenunder følger en beskrivelse af helbredstilstande. Formålet er at give en uddybe beskrivelse af, hvad de enkelte helbredstilstande indebærer, samt understøtte valg af korrekt helbredstilstand hos borgeren.

Under ”Beskrivelsen af tilstand” finder du eksempler på typiske kendetegn, symptomer, reaktioner og risici ved helbredstilstanden. Eksemplerne kan anvendes som inspiration ved dokumentation af beskrivelsen af helbredstilstanden.

Under ”Årsag” finder du eksempler på diagnoser der kan være tilhørende helbredstilstanden.

HELBREDSTILSTANDE (tilstandsklassifikation)	DEFINITION AF EN HELBREDSTILSTAND Helbredstilstanden vælges, når der er problemer med:	BESKRIVELSE AF TILSTAND Her beskriver du, hvordan det kommer til udtryk - kendetegn, symptomer, risici og/eller reaktioner	ÅRSAG Eksempler på diagnoser der kan kobles på tilstande:
1. FUNKTIONSNIVEAU			
Problemer med personlig pleje Problemer med daglige aktiviteter	Problemer med evne og initiativ til at klare sig i det daglige liv - ADL som følge af sygdom eller skade. Problemer med at planlægge og koordinere hverdagen samt varetage opgaver i forhold til eget helbred.	Problemer med at varetage opgaver ift. Borgerens helbred fx medicinadministration pga. ledstivhed i fingre, tremor, muskelsvaghed og/eller lammelser	Apoplexi Parkinson Muskel- og skeletsygdomme Cancer Demenssygdom
2. BEVÆGEAPPARAT			
Problemer med mobilitet og bevægelse	Problemer med at bevæge sig, forflytte sig, ændre kropstilling eller mobilisere sig selv som følge af sygdom, skade og/eller inaktivitet	Svimmelhed, tremor, kramper, lammelser, spasticitet, ledstivhed eller muskelsvaghed, der fx fører til faldtendens og/eller balanceproblemer	Apoplexi Parkinson Muskel- og skeletsygdomme

HELBREDSTILSTANDE (tilstandsklassifikation)	DEFINITION AF EN HELBREDSTILSTAND Helbredstilstanden vælges, når der er problemer med:	BESKRIVELSE AF TILSTAND Her beskriver du, hvordan det kommer til udtryk - kendetegn, symptomer, risici og/eller reaktioner	ÅRSAG Eksempler på diagnoser der kan kobles på tilstande:
3. ERNÆRING			
Problemer med væskeindtag	Problemer med væskeindtag som følge af sygdom eller behandling med risiko for dehydrering	Synkeproblemer, fejlsynkning, kvalme eller opkast. Træthed, forvirring og konfusion, svimmelhed, nedsat hudtugor, nedsat urinmængde og/eller mørkfarvet urin.	Dysfagi Infektion, fx norovirus Apoplexi
Problemer med fødeindtag	Ernæringsproblemer som følge af af sygdom eller behandling. Problemer med for højt eller for lavt blodsukker eller problemer med at optage ernæring og/eller vitaminer, fx B12. Borgere, der modtager ernæring parenteral eller via sonde.	Tykke/synkeproblemer, fejlsynkning, kvalme eller opkast og/eller problemer med at optage ernæring, vitaminer og mineraler. For højt eller for lavt blodsukker. Hypoglykæmi - fx træthed, øget svedtendens, sitren/rysten, bleghed, svimmelhed, koncentrationsbesvær og ændret adfærd. Hyperglykæmi - fx øget tørst og vandladning, mundtørhed, hudkløe, kvalme, træthed og væggtab.	Diabetes Korttarmssyndrom Perniciøs anæmi Cancer Dysfagi
Uhensigtsmæssig vægtændring	Hurtig vægtændring, der skyldes en ernæringsproblematik og/eller bivirkning fra medicin.	Væggtab, kvalme og/eller opkast, madlede, manglende appetit eller overspisning.	Cancer Psyriske lidelser Stofskiftesygdomme

HELBREDSTILSTANDE (tilstandsklassifikation)	DEFINITION AF EN HELBREDSTILSTAND Helbredstilstanden vælges, når der er problemer med:	BESKRIVELSE AF TILSTAND Her beskriver du, hvordan det kommer til udtryk - kendetegn, symptomer, risici og/eller reaktioner	ÅRSAG Eksempler på diagnoser der kan kobles på tilstande:
4. HUD OG SLIMHINDER			
Problemer med kirurgisk sår	Sår der er opstået som følge af et kirurgisk indgreb efter en operation, fx efter knoglebrud eller efter fjernelse af cancer eller pilonidalcyste.	Kirurgisk sår lukket med suturer, agraffer, lim eller tape. Såret kan være åbnet spaltet cicatrice.	Fraktur Cancer Pilonidalcyste
Problemer med diabetisk sår	Sår opstået som følge af diabetiske senkomplikationer.	Lokaliseret på tær, knoglefremspring eller hæle. Ofte sort nekrose, som kan blive fugtig og inficeret.	Diabetes Neuropati Arteriosklerose
Problemer med cancersår	Sår opstået som følge af hudcancer, hudmetastaser eller gennembrud af primærtumoren gennem huden. Hyppigst ved modermærkecancer, bryst- eller hovedhalscancer.	Blomkålsignende struktur, der vokser ud over hudniveau eller danner et krater. Ofte karakteriseret ved blødning, sårsekret og nekroser.	Modermærkecancer Brystcancer Hovedhalscancer

HELBREDSTILSTANDE (tilstandsklassifikation)	DEFINITION AF EN HELBREDSTILSTAND Helbredstilstanden vælges, når der er problemer med:	BESKRIVELSE AF TILSTAND Her beskriver du, hvordan det kommer til udtryk - kendetegn, symptomer, risici og/eller reaktioner	ÅRSAG Eksempler på diagnoser der kan kobles på tilstande:
Problemer med tryksår	Sår opstået som følge af tryk eller tryk kombineret med shear.	Lokaliseret over knoglefremspring. Kendetegn afhænger af, hvilket stadie såret er i. Ofte karakteriseret ved fisteldannelse, underminering, nekrose, blottagte knogler, sener eller muskulatur. Risici: Huden udsættes for tryk og/eller shear. Immobilitet og dårlig ernæringsstatus.	Problemer med mobilitet og bevægelse Problemer med undervægt Problemer med fødeindtag
Problemer med arterielt sår	Sår opstået som følge af nedsat arteriel blodtilførsel.	Lokaliseret på fødder, tæer, hæle eller malleolerne. Ofte forbundet med smerte. Ofte dybe og tørre sår med tydeligt afgrænsede sårkanter. Blank, kold og hårløs hud. Svag eller ingen fodpuls. Smerter i benene ved gang.	Arteriel insufficiens Arteriosklerose
Problemer med venøst sår	Sår opstået som følge af venøs insufficiens som regel grundet nedsat eller manglende funktion af veneklapperne.	Lokaliseret på indersiden af underbenet. Kraftig sekretion og hvide, arlignende områder i huden i ankelområdet, ødemer, brunlig misfarvning af huden samt kløende, tør og skælende eksem.	Venøs insufficiens

HELBREDSTILSTANDE (tilstandsklassifikation)	DEFINITION AF EN HELBREDSTILSTAND Helbredstilstanden vælges, når der er problemer med:	BESKRIVELSE AF TILSTAND Her beskriver du, hvordan det kommer til udtryk - kendetegn, symptomer, risici og/eller reaktioner	ÅRSAG Eksempler på diagnoser der kan kobles på tilstande:
Problemer med blandingssår	Sår opstået som følge af arteriel og venøs insufficiens. Opstår ofte som forværring af et venøst sår.	Ofte lokaliseret på indersiden af underbenet. Forværring i et venøst sår med nekrose og sårsmarter og distale ødemer.	Venøs insufficiens Arteriel insufficiens
Problemer med traumesår	Sår opstået som følge af traumer på hård væv og/eller bløddele, fx efter fald eller anden ulykke.	Stiksår, snitsår, hudafskrabning, brandsår, ætsninger eller forfrysninger.	
Andre problemer med hud og slimhinder	Andre gener fra hud og slimhinder, der ikke er sår fx i munden. Borgere med problemer med ørevoks	Kløe, kradsemærker, udslet, skældende hud, tør hud, rødme, eksem, ændringer i hudens farve, hvide belægninger, hudløshed, og/eller blå mærker.	Bærertilstand MRSA Fnat Psoriasis

HELBREDSTILSTANDE (tilstandsklassifikation)	DEFINITION AF EN HELBREDSTILSTAND Helbredstilstanden vælges, når der er problemer med:	BESKRIVELSE AF TILSTAND Her beskriver du, hvordan det kommer til udtryk - kendetegn, symptomer, risici og/eller reaktioner	ÅRSAG Eksempler på diagnoser der kan kobles på tilstande:
5. KOMMUNIKATION			
Problemer med kommunikation	Problemer med at tale, forstå, skrive/stave og læse som følge af sygdom, skade og/eller behandling.	Nedsat evne til at udtrykke sine behov og oplevelser sprogligt. Ekspressiv og/eller impressiv afasi. Dysartri.	Apoplexi Parkinson Demenssygdom
6. PSYKOSOCIALE FORHOLD			
Problemer med socialt samvær	Problemer med at håndtere socialt samvær og begå sig sammen med andre grundet uheldige adfærdsformer eller problem med personlighedsstrukturer.	Indadvendt og menneskesky. Trækker sig fra socialt samvær. Udfordringer med at kontrollere impulser og følelser eller at overholde sociale normer i samvær med andre.	Psykiske lidelser Apoplexi Parkinson Demenssygdom Cancer
Emotionelle problemer	Problemer med at håndtere følelser i forbindelse med kronisk sygdom, skade eller i forbindelse med svære livsbegivenheder fx tab, der ikke skyldes en psykiatrisk diagnose.	Vedvarende tristhed, sorg, savn, tomhed, apati, rastløshed, smerte, vrede, angst, uro, affekt, aggressivitet eller lettelse.	Cancer Apoplexi Tab af nærtstående

HELBREDSTILSTANDE (tilstandsklassifikation)	DEFINITION AF EN HELBREDSTILSTAND Helbredstilstanden vælges, når der er problemer med:	BESKRIVELSE AF TILSTAND Her beskriver du, hvordan det kommer til udtryk - kendetegn, symptomer, risici og/eller reaktioner	ÅRSAG Eksempler på diagnoser der kan kobles på tilstande:
Problemer med misbrug	Vedvarende, overdreven og skadelig brug af medicin eller psykoaktive stoffer som fx alkohol, kokain, heroin der medfører legemlige, psykiske og/eller sociale skader.	Selvdestruktiv adfærd, forandring i adfærd, humørsvingninger, nedsat egenomsorg. Abstinenser - rysten, svedeture, hovedpine, indre uro, tankemylder og/eller fysiske smerter.	Psykiske lidelser
Mentale problemer	Problemer med psykiske og/eller psykiatriske symptomer som følge af sygdom eller skade.	Selvdestruktiv adfærd, forandring i adfærd, humørsvingninger, nedsat egenomsorg. Tankeforstyrrelser, tvangstanker, tvangshandlinger, paranoia, fobier, koncentrationsbesvær, isolerer sig, trist og/eller apatisk.	Depression Skizofreni Apoplexi Demenssygdom Parkinson

HELBREDSTILSTANDE (tilstandsklassifikation)	DEFINITION AF EN HELBREDSTILSTAND Helbredstilstanden vælges, når der er problemer med:	BESKRIVELSE AF TILSTAND Her beskriver du, hvordan det kommer til udtryk - kendetegn, symptomer, risici og/eller reaktioner	ÅRSAG Eksempler på diagnoser der kan kobles på tilstande:
7. RESPIRATION OG CIRKULATION			
Respirationsproblemer	Problemer i forbindelse med vejrtrækning som følge af sygdom. Borgere med trakeostomi.	Dyspnø, hoste, opspyt, hyperventilation/hypoventilation, forlænget ekspir, pibende eller hvæsende vejrtrækning, cyanotiske læber og/eller negle. Nedsat saturation, træthed, ømhed og smerter over brystkassen.	KOL Astma Lungecancer
Cirkulationsproblemer	Problemer med kardiokulære symptomer som følge af sygdom.	Ødemer, smerter i ben og fødder, smerte/trykken over brystet, vægtstigning, dyspnø, takypnø, lungeødem, angst, cyanose, bleghed, træthed og/eller svimmelhed. Hypertension, hypotension, bradycardi, takycardi og/eller feber.	Hjertekarsygdom Kunstig hjerteklap Hjertesvigt
8. SEKSUALITET			
Problemer med seksualitet	Forstyrrelser i samlivet som følge af fx sygdom, skade, behandling eller operation.	Manglende lyst, samlejesmerter, skedekrampe hos kvinder. Nedsat eller manglende seksuel lyst, erektionssvigt, impotens, for tidlig, forsinket eller manglende ejakulation hos mænd.	Bivirkning af medicin Hjertekarsygdom Depression

HELBREDSTILSTANDE (tilstandsklassifikation)	DEFINITION AF EN HELBREDSTILSTAND Helbredstilstanden vælges, når der er problemer med:	BESKRIVELSE AF TILSTAND Her beskriver du, hvordan det kommer til udtryk - kendetegn, symptomer, risici og/eller reaktioner	ÅRSAG Eksempler på diagnoser der kan kobles på tilstande:
9. SMERTE OG SANSEINDTRYK			
Akutte smerter	Akutte smerter som følge af skader eller sygdomme karakteriseres ved, at de har kort varighed. Pludseligt indsættende smerte.	Pulserende, dunkende, udstrålende, gennemtrængende, skærende, krampelignende, sviende, brændende, vag, diffus, øm, værkende smerte.	Sammenfald i ryggen Cancer Gigt Knoglebrud
Periodevise smerter	Smerte som følge af skader eller sygdomme og som kun forekommer i perioder.	Pulserende, dunkende, udstrålende, gennemtrængende, skærende, krampelignende, sviende, brændende, vag, diffus, øm, værkende smerte.	Migræne
Kroniske smerter	Smerter som følge af skader eller sygdomme og som har varet mere end 6 måneder.	Pulserende, dunkende, udstrålende, gennemtrængende, skærende, krampelignende, sviende, brændende, vag, diffus, øm, værkende smerte.	Sammenfald i ryggen Cancer Gigt Knoglebrud Amputation
Problemer med synssans	Ændret eller nedsat syn, synsforstyrrelser, synsbortfald eller infektionstilstand i øjet.	Gradvist aftagende syn, aftagende perifert syn, borgeren kan ikke bruge sine briller. Blændes let af lys, aftagende farvesyn. Rødme, svien, kløe, irritation og snask i øjet.	Grøn stær Grå stær Øjenbetændelse Nethindeløsning

HELBREDSTILSTANDE (tilstandsklassifikation)	DEFINITION AF EN HELBREDSTILSTAND Helbredstilstanden vælges, når der er problemer med:	BESKRIVELSE AF TILSTAND Her beskriver du, hvordan det kommer til udtryk - kendetegn, symptomer, risici og/eller reaktioner	ÅRSAG Eksempler på diagnoser der kan kobles på tilstande:
Problemer med lugtesans	Ændret lugtesans som følge af sygdom eller skade.	Kan enten ikke lugte noget eller har fået dårligere lugtesans end normalt. Forringet eller forstyrret smagssans. Maden smager ikke, som den plejer.	Næsepolypper Cancer Apoplexi
Problemer med hørelse	Ændret hørelse eller hørenedsættelse som følge af sygdom eller skade.	Summelyd eller ringetoner i ørerne. Problemer med at høre hvad der bliver sagt, særligt hvis der er meget baggrundsstøj. Problemer med at høre dørklokken eller telefonen. Trykken for øret, smerter, kløe samt svimmelhed.	Tinnitus Mellemørebetændelse Apoplexi
Problemer med smagssans	Ændret eller nedsat smagssans som følge af sygdom, behandling (bivirkning) eller skade.	Manglende evne til at smage maden, metalsmag, bitter smag eller dårlig smag i munden. Mistet appetit, kvalme.	Cancer Medicinbivirkning
Problemer med følesans	Ændret eller nedsat følesans som følge af sygdom, behandling eller skade.	Snurrende, prikkende, sviende eller brændende fornemmelser i fingre og tæer, følelse af at gå på vat, overfølsomhed eller smerte ved let berøring eller nedsat/ændret følesans i huden, manglende evne til at mærke at fx skoen trykker.	Diabetes Polyneuropati Sammenfald i ryggen Apoplexi Demenssygdom Cancer

HELBREDSTILSTANDE (tilstandsklassifikation)	DEFINITION AF EN HELBREDSTILSTAND Helbredstilstanden vælges, når der er problemer med:	BESKRIVELSE AF TILSTAND Her beskriver du, hvordan det kommer til udtryk - kendetegn, symptomer, risici og/eller reaktioner	ÅRSAG Eksempler på diagnoser der kan kobles på tilstande:
10. SØVN OG HVILE			
Døgnrytmeproblemer	Problemer med evnen til at adskille dag og nat, der fører til problemer med at holde sig vågen om dagen og falde i søvn om natten.	Vender op og ned på døgnet, forskydte søvnmønstre, forsinket søvnfasesyndrom, uregelmæssigt søvn mønster. Udmattelse, krafsløshed, træthed, småsover i løbet af dagen.	Psykkiske lidelser Demenssygdom Delir
Søvnproblemer	Problemer med dårlig søvnkvalitet, fx at falde i søvn, at sove igennem eller problemer med for tidlig opvågning. Insomni eller hypersomni.	Hyppige opvågninger, indsovningsproblemer, søvnapnø, vågner tidligt og kan ikke falde i søvn igen. Udmattelse, krafsløshed, træthed, muskelsmerter eller hovedpine.	Hjertekarsygdom Angst Depression Delir
11. VIDEN OG UDVIKLING			
Problemer med hukommelse	Problemer med at huske, genkende og anvende tidligere erfaringer.	Glemsom, problemer med at finde ord, forvirring vedrørende tid og sted og vanskeligheder med at finde ting.	Apoplexi Demenssygdom
Problemer med sygdomsindsigt	Manglende mental evne til at indse/forstå og handle på egen sundhed, sygdom og/eller symptomer. Problemer med at give informeret samtykke til videregivelse af helbredsoplysninger.	Afviser at være syg, afviser at have helbredsproblemer, manglende egenomsorg, overvurderer egne evner, tager ikke sin medicin og overholder ikke ordineret behandling. Mangler evne til helt eller delvist at give informerret samtykke.	Apoplexi Demenssygdom Psykkiske lidelser

HELBREDSTILSTANDE (tilstandsklassifikation)	DEFINITION AF EN HELBREDSTILSTAND Helbredstilstanden vælges, når der er problemer med:	BESKRIVELSE AF TILSTAND Her beskriver du, hvordan det kommer til udtryk - kendetegn, symptomer, risici og/eller reaktioner	ÅRSAG Eksempler på diagnoser der kan kobles på tilstande:
Problemer med indsigt i behandlingsformål	Manglende mental evne til at forstå formålet med behandling, der fører til udfordringer med at gennemføre en behandling. Problemer med at give informeret samtykke til en behandling.	Forstår ikke hensigten med behandlingen, tager ikke medicinen efter ordination. Overholder ikke aftaler med fx lægen. Mangler evne til helt eller delvist at give informeret samtykke.	Apoplexi Demenssygdom
Kognitive problemer	Problemer med logisk tænkning, tilegnelse af viden, overblik, koordinering og svigtende dømmekraft som følge af sygdom, skade eller som følge af bivirkning af medicin.	Problemer med at tænke abstrakt, neglekt, problemer med adfærsregulering, svigtende dømmekraft. Nedsat evne til at koncentrere sig, besvær med at udføre velkendte opgaver samt nedsat evne til at lære nye opgaver. Desorienteret, forvirret og urolig.	Apoplexi Cystitis Pneumoni Delir
12. UDSKILLELSE			
Problemer med vandladning	Forhindring i fri passage fra blære eller fra nyre til urinblære som følge af sygdom og/eller skade. Problemer med rensning af blodet. Problemer med infektion i urinvejene. Fx borgere med nefrostomi, urostomi, topkateter eller kateter á demeure. Borgere i dialysebehandling	Slap stråle, hyppig vandladning, natlig vandladning, tømningsproblemer, efter dryp, små urinmængder. Svien ved vandladning, grumset og ildelugtende urin, blod i urinen, feber, ufrivillig vandladning og/eller lændesmerter.	Nyreinsufficiens Cystitis Pyelonefritis Benign forstørret prostata Prostata hyperplasi Prostatacancer Østrogenmangel

HELBREDSTILSTANDE (tilstandsklassifikation)	DEFINITION AF EN HELBREDSTILSTAND Helbredstilstanden vælges, når der er problemer med:	BESKRIVELSE AF TILSTAND Her beskriver du, hvordan det kommer til udtryk - kendetegn, symptomer, risici og/eller reaktioner	ÅRSAG Eksempler på diagnoser der kan kobles på tilstande:
Problemer med urininkontinens	Ufrivillig vandladning, fx stressinkontinens, tranginkontinens, blandingsinkontinens eller falsk inkontinens.	Sivende urin, urinlækage, efterdryp, kan ikke nå på toilettet.	Apoplexi Østrogenmangel Svag bækkenbund
Problemer med afføringsinkontinens	Ufrivillig afføring, lækage af luft eller afføring.	Problemer med at holde på eller styre afføring eller luft. Kan ikke nå på toilettet.	Stråleskader Svag bækkenbund Apoplexi
Problemer med mave og tarm	Problemer med fordøjelsen, fx obstipation, diarre, smertefuld afføring og/eller hæmorider. Fx borgere med ileostomi eller kolostomi.	Nedsat appetit, kvalme, opkastning, mavesmerter, oppustet og spændt mave, diarre, obstipation, trykkende fornemmelse i endetarmen, knoldet afføring, blødning og rifter ved endetarmen.	Tarmsygdomme Mavesår Norovirus Infektioner Cancer Medicinbivirkning

